

V Praze dne 17. 7. 2015
Č.j.: 806/15

Stanovisko Komise pro hodnocení dopadů regulace

k návrhu zákona, kterým se mění zákon č. 119/2002 Sb., o střelných zbraních a střelivu (zákon o zbraních), ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony

I. Úvod:

Navrhovaný zákon má odstranit nedostatky v současné úpravě právního rámce pro nakládání s municí civilními subjekty a rovněž odstranit zjištěné nedostatky současné právní úpravy a potřebu stanovení efektivnějších nástrojů pro realizaci podmínek pro vydání zbrojního průkazu. Jde o souhrn dílčích úprav, které vplynuly z praxe uplatňování zákona o zbraních, mimo jiné též v souvislosti se spuštěním Centrálního registru zbraní k 1. červenci 2014.

Předkládaný návrh představuje sice zásadní koncepční zásah v oblasti nakládání s municí civilními subjekty, vyhovujícího cílového stavu však lze dosáhnout jen při komplexním naplnění uvedených cílů. Těchto cílů však nelze dosáhnout toliko tímto legislativním návrhem. Odpovídajícího stavu v oblasti nakládání s municí bude dosaženo až při schválení souběžně předkládaného (samostatného) návrhu změny zákona o hornické činnosti, výbušninách a státní báňské správě (zákon č. 61/1988 Sb.). Totéž je možno konstatovat o části, která se zabývá nakládáním se zbraněmi a podmínkami pro získání a držení zbrojních průkazů, kde je naplnění cílů vázáno na využití a funkčnost celého procesu včetně fungování Centrálního registru zbraní.

II. Připomínky a návrhy změn:

Problém a cíle řešení

Hodnocení dopadů navrhované právní normy formálně vychází ze struktury běžně užívané v postupech posuzování RIA. Velmi podrobně a kvalifikovaně je popsán současný stav a plnění funkce současných právních norem a důkladně jsou rozebrány nedostatky v jejich uplatnění i mezery, které se nakonec objevily v řadě případů s fatálními důsledky nestandardních přístupů k nakládání s municí i důsledky nesystémové regulace držení a nakládání se zbraněmi a střelivem. Předkladatelé uvádějí, že tuzemská právní úprava nakládání se zbraněmi je koncipována pro oblast nakládání s ručními střelnými zbraněmi, přičemž řada z kritérií, která právní normy stanovují např. pro oblast zabezpečování zbraní a střeliva, je zcela nevhodná. Vedle toho se na danou oblast vztahuje též právní úprava nakládání s výbušninami, která je však opět koncipována primárně pro oblast civilních (průmyslových) výbušnin, nikoli pro nakládání s vojenskou municí. Rovněž právní předpisy v oblasti prevence závažných havárií nejsou koncipovány pro tak specifickou oblast, jako je vojenská munice.

Přestože je toto hodnocení současného stavu velmi podrobné, je třeba důrazně upozornit na to, že předkladatelé nevedli přehled právních norem a opatření uplatňovaných v ostatních státech EU. Politika uplatňovaná v regulaci nakládání s municí, se zbraněmi a střelivem přesahuje hranice ČR a rozdílná váha a důslednost regulačních opatření mohou vést k tomu, že se, v případě liberálnějšího přístupu k regulaci v ČR, zde budou stěhovat firmy ze zemí EU, které mají přísnější regulační podmínky.

V přehledu dopadů je uvedeno, že nejde o dopady na činnost veřejné správy. S tímto zjednodušeným konstatováním nelze souhlasit. Rozhodně musí být posílena informovanost obcí o aktivitách v souvislosti s nakládáním s municí, zbraněmi a střelivem, jakož i o havarijních plánech. Součinnost obcí je potřebná též k zefektivnění ověřování podmínky spolehlivosti při získávání povolení a držení zbrojních průkazů, jakož i povolení vedoucích k nakládání s municí a střelivem.

Z hlediska dopadů upozorňuje Komise, že je třeba zajistit návaznost zákona o zbraních na připravovanou centrální evidenci (vybraných) přestupků. Úspěšné spuštění centrální evidence vybraných přestupků je pro zvýšení efektivity kontroly přestupkové spolehlivosti zcela zásadní. Realizace tohoto informačního systému umožní mnohem vyšší návaznost správní činnosti policie v oblasti zbraní na přestupkové agendy vykonávané obcemi. Jako zásadní přínos této evidence je však také třeba vidět podstatné snížení administrativní zátěže v rámci poskytování těchto informací policii, a to jak na straně policie, tak i obcí. Tento rozměr hodnocení dopadů je třeba doplnit a upřesnit.

Varianty řešení

V předloženém dokumentu RIA se uvádějí variantní řešení. Jde o velmi formální přístup. Uvedeny jsou nulové varianty (s velmi kritickým hodnocením), a to jak pro zbraně, tak pro municí (varianta 1 – úprava stávající normy - novelizace a varianta 2 – návrh nového zákona). Vybrána byla varianta 1 se zdůvodněním, že tvorba zcela nového zákona by byla zdlouhavá a do jisté míry riskantní. Právě zahraniční zkušenosti ze západoevropských států by mohly posloužit k tomu, aby případný nový zákon, který je opravdu nutný, mohl být předložen. Varianta 2 je popsána velmi vágně, a tak výběr varianty 1 je třeba ještě upřesnit.

Vliv na ekonomiku procesů nakládání s municí a se zbraněmi je popsán velmi obecně bez jakýchkoliv indikativních čísel a příkladů. Kladně lze hodnotit, že je uveden odhad očekávaných nákladů na Centrální registr zbraní a další náklady státní správy s ním souvisejících. Poněkud překvapivá je však skutečnost, že poplatky související s povoleními k nakládání se zbraněmi, získání zbrojních průkazů a dalších, jsou extrémně nízké (např. jsou nižší než mnohé rybářské povolenky). Stanovení výše poplatků je třeba podrobněji zdůvodnit právě v návaznosti na situaci v okolních zemích.

Konzultační proces

Dle předkladatele se na předloženém návrhu výrazně podílela pracovní skupina, ve které figurovalo několik vybraných zbrojařských firem. To by ovšem znamenalo, že se „regulovaní“ výrazně podíleli na připravovaném návrhu zákona a je nutné osvětlit, zda nedošlo ke konfliktu zájmů a zda účast regulovaných nezažala příčinu k mírnější formě regulace v této velmi citlivé oblasti. Možný střet zájmů (v kontextu spoluúčasti zbrojařských firem na tvorbě regulace) je nutné osvětlit též v souvislosti se stanovením výše poplatků v souvislosti s povolením k nakládání se zbraněmi.

III. Závěr:

Předložený návrh novely zákona o střelných zbraních a střelivu je významným dílem naší legislativy. Velkou měrou odstraňuje dosavadní nedostatky, které se projeví i s fatálními důsledky. Provedené hodnocení dopadů regulace (RIA) však vyžaduje doplnění dle shora uvedených připomínek. Po doplnění je možné návrh postoupit dalšímu legislativnímu procesu.

Vypracoval: prof. Ing. Petr Moos, CSc.

prof. Ing. Jiřina Jílková, CSc., v. r.
předsedkyně komise